

Remélhetőleg — miként az erdőtipusok megteremtése elősegíti a fafaj megválasztást — a fahasználati munkahely, munkaszervezeti és technológiai típusok kidolgozása is hozzájárul majd a gyakorlatban az optimálisan alkalmazható kitermelési és anyagmozgatási módszerek eldöntéséhez. Ezzel a munkánkkal a fahasználati tevékenység műszaki színvonalának és nyilvántartásának a — műszaki intézkedés igényeit jobban szolgáló — fejlesztéséhez kívántunk megfelelő keretet adni.

A munkahelyi munkaszervezés egyszerűbbé tételét célzó kutatás most van folyamatban. Ennek kapcsán kidolgozzuk az adott munkahelyek térbeli rendjének megtervezéséhez, az alkalmazásra kerülő munkacsapatok optimális létszámának és az egyes dolgozók tér- és időbeli beosztásának meghatározásához szükséges műszaki teljesítmény-táblázatokat és a különböző munkahelyek berendezésének típusváltozatait.

Д-р Сас Т.: ЗНАЧЕНИЕ ТИПИЗАЦИИ ЛЕСОЗАГОТОВИТЕЛЬНЫХ РАБОТ.

Показанная типизация рабочих мест, организации труда и технологии лесозаготовок дает возможность лесоустроителю учитывать технические требования, дает основу для программирования технических распоряжений, для проверки работ, упрощает составление планов организации рубок, рационально разделяет учение о труде в обучении кадров на различных уровнях.

Dr. Szász T.: DIE BEDEUTUNG DER TYPISIERUNG DER ARBEITSVORGÄNGE IN DER HOLZNUTZUNG.

Die beschriebene Typisierung der Arbeitsplätze, Arbeitsorganisationen und Technologien der Holznutzung ermöglicht dem Forstnriichter die Ermessung der technischen Anforderungen, bietet eine Grundlage zur Programmierung, zur Planung und Kontrolle technischer Massnahmen, vereinfacht die Herstellung von Hebsorganisationsplänen und gliedert die Arbeitswissenschaft rationell auf den verschiedenen Stufen der Fachausbildung.

Az egri kérgezőgép műszaki teljesítményvizsgálata

KUTHY TIMÓT

Évről évre növekszik az igény kérgezett iparifa választékok, elsősorban a papírfá iránt. A növekvő igények kielégítésének egyik fő akadálya a kérgezéshez szükséges kézi munkaerő hiánya. Kivezető utat csak a gépesítése jelent. Figyelemre méltó a Nyugatbükki Állami Erdőgazdaság három feltalálójának az a törekvése, amellyel ezt a feladatot a rövid választékokat illetően az egri kérgezőgép létrehozásával a megoldáshoz segítette.

A gép alkalmazása terén elért eredmények az egyes erdőgazdaságokban a kezdeti begyakorlás időszakán túl is jelentősen különböznek egymástól. Szükséges ezért az egri kérgezőgéppel végzendő munka részletes elemzése és a gép alkalmazási területének egyértelmű meghatározása. Ezt a feladatot az ERTI erdőhasználati osztályán kollektív munkával teljesítettük.

A műszaki teljesítmények vizsgálatához a kérgezést művelet-szakaszokra bontottuk. Méréseinket öt erdőgazdaság területén nyolc fafajra végeztük. Befolyásoló tényezőként figyelembe vettük a munkavégzés során előforduló összes külső körülményt, de csak azokat fogadtuk el vonatkozási alapként, amelyek az időszükségletben szignifikáns különbségeket okoztak és amelyek az üzemi munka során is könnyen és egyértelműen megállapíthatók.

A teljesítmények értékelése szabványos minőségű anyagra történt. A vonatkozási alapok közé felvettük a fafajt, a kéreg állapotát és az átmérőt, mert ezek a döntőek a teljesítmények meghatározásában.

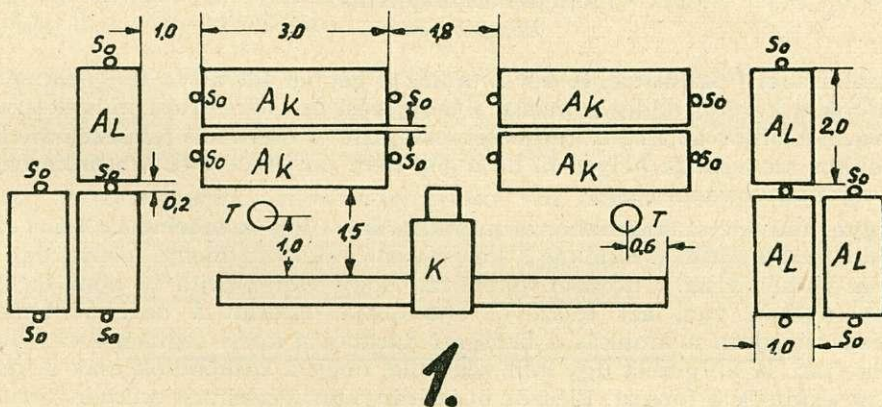
A normaidőben szerepel a kérgezőgép napi karbantartása, a szakszerű alkalmazás során előforduló kalapács-csere és kisebb igazítások, a kérgezendő és a lekérgezett anyagnak átlagosan 3—3 méter távolságra történő mozgatása, a fel-

gyűlt kéreg ellapátolása 4 méter távolságra, a meghajtó villanymotornak szükség szerinti indítása és leállítása.

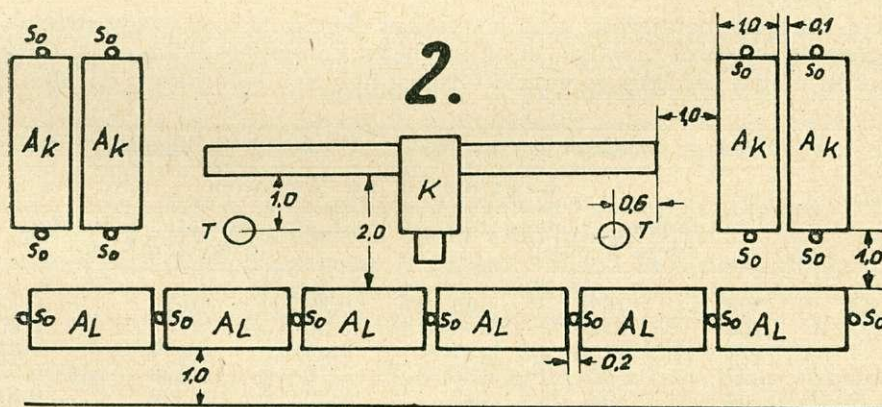
A helyi körülmények, az időjárás, vagy egyéb tényezők folytán más tennivalók is szükségessé válhatnak. Ezeknek az elvégzése nem terhelheti a gépi kérgézést. A géppel végzett kérgézés nagyobb termelékenységére érdekében a gép üzemi munkájához két fő szükségesség.

A műszaki teljesítmények mindig az optimális technológiára és célszerű munkahely elrendezésre vonatkoznak. Ezt a feltalálókkal történt előzetes megbeszélés alapján alakítottuk ki.

A kérgézendő és a már lekérgézett anyag térbeli elrendezése kétféle lehet. Az anyag mozgatási lehetősége szabja meg, hogy a két mód közül melyiket kell az adott esetben választanunk. Ha elegendő hely és olyan mozgató eszköz áll rendelkezésre, amely a terület bármely pontján szabadon közlekedhet, akkor a lekérgézett anyag a gép két oldalán, átlagosan 3 m-es távolságban tárolható. Ilyen-

1.

Elszállítópálya széle

A gépi kérgézés térbeli rendje tetszés szerinti irányú anyagmozgatás (1) és kötött pályán történő anyagmozgatás (2) esetén

kor a kérgezendő anyagot a munkások háta mögött célszerű készíteni az 1. számú elrendezés szerint.

Ha viszont meghatározott irányú, kötött pályán történhet csak az elszállítás, akkor a lekérgezett anyagot a gép és a pálya között kell sarangba rakni. Ilyen esetben a kérgezógép két oldalán szükséges a kérgezésre váró anyagot elhelyezni a 2. számú elrendezésnek megfelelően. Ezzel a kétféle elrendezési móddal az átlagos anyagmozgatási távolság a három métert nem haladhatja meg. A munka zavartalansága érdekében célszerű a munkások keze ügyében egy-egy könnyű fejsze és kb. 25 cm magas keményfa tuskó, az esetlegesen visszamaradt görcsök eltávolítására. Szükséges még egy-egy vaskaparó, vagy drótkefe is, a gépi kérgezés után még esetleg visszamaradó kéregmaradványok eltávolítása céljából.

A kérgezés munkaműveletét

*előkészítés,
kérgezés,
esetleges utánigazítás,
készletezés*

műveletszakaszokra osztottuk. A két munkás a géppel felváltva dolgozik. Amíg az első munkás kérgez, addig a másik a befejezési és előkészítési műveletszakaszokat végzi. Amikor az első a kérgezést befejezte, a szerepek felcserélődnek. A munkát akkor szervezzük helyesen, ha a gép nem jár üresen, és a munkásoknak sem kell egymásra várniuk.

Az egyes műveletszakaszokban a munka a következők szerint alakul.

Az *előkészítés* során a munkás a kérgezendő rakathoz megy, leemel egy darabot és a géphez viszi. Útközben ellenőrzi, hogy van-e rajta le nem faragott göcs. Amennyiben van, azt fejszével eltávolítja. Ezután a darabot befogja.

A *kérgezés* során a munkás a befogott darabot a koci segítségével a kalapácsok elé viszi. A kérgezést úgy kell végeznie, hogy a kalapácsok csak a kérget üssék és ne érintsék a farészt. Először hosszirányban, vízszintes csikban vereti le a kérget, majd a dob forgásával ellentétes irányban újabb szakaszt von be a kérgezésbe. Így a kérget fokozatosan távolítja el. Egyes fafajok hánca hosszirányban sem összetartó, ezek kérgezése spirálvonalúan is lehetséges, egyidejű előre- és oldalhaladással.

A gépi kérgezés befejezése után a munkás éles kampóval, vagy drótkefével a még befogott darabról távolítja el az esetleges kéregmaradványokat. Csak ezután szünteti meg a befogást és viszi a tárolási helyre a lekérgezett darabot.

Átmérő kategória, cm	Friss	Szikkadt	Száraz	Friss	Szikkadt	Száraz
	á l l a p o t ú f a e s e t é n					
	1 m ³ alapanyag lekérgezési ideje, percben			1 gépi óra alatt lekérgezhető fatömeg, m ³ -ben		
6—8	398	463	696	0,30	0,26	0,17
9—11	204	213	398	0,59	0,56	0,30
12—16	114	115	237	1,05	1,04	0,51
17—24	67	67	166	1,79	1,79	0,72
hasáb	54	53	149	2,22	2,26	0,81

A táblázatban az éger papírfa kérgezésére megállapított adatainkat mutatom be. Az átmérőt mindig kéreg nélkül kell mérni. Ha a kérgezendő tételben az egyes darabok vastagsága erősen különböző, akkor meg kell állapítani az egyes

vastagsági osztályok százalékos megoszlását. A szükséges munkaidőt ezek súlyozott átlaga alapján kell számítani. Így ha például az élőnedves éger papírfa kérgezésre váró fatömege 50—55%-ban oszlik meg 6—8 és 9—11 cm-es méretcsoport között, akkor a két méret számtani átlagával, 301 perc/m³-rel számolunk.

Méréseink azt mutatják, hogy a kéreg rászáradása nagymértékben csökkenti a munka termelékenységét. Ezért a kérgezést a termelés befejezése után a lehető legsürgősebben kell végrehajtani. Ha ez nem lehetséges, akkor az anyagot úgy kell tárolni, hogy a kéreg ne süljön rá a fára.

Vizsgálataink során nagy eltéréseket tapasztaltunk a kalapácsok leszakadásának gyakorisága terén. Ha a munkás a darabot szükségesnél nagyobb mértékben viszi a kalapácsokhoz, akkor fölöslegesen nagyobb az erőkifejtés és a kalapácsok gyakrabban szakadnak. Ez a káros hatás még fokozódik hasábfa esetén, amikor a hasított él körül dolgozik a gép.

A lében levő nyemesnyár kérge igen rugalmas, erősen összetartó, ezért friss kérgezésben ennek a gépnek a használata nem gazdaságos. E kivételtől eltekintve, az egri kérgezógép erdőgazdaságainkat nehéz és régóta meglévő probléma megoldásához vitte közelebb.

Куму Т.: ИССЛЕДОВАНИЕ ТЕХНИЧЕСКОЙ ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТИ ЭГЕРСКОЙ МАШИНЫ ПО ОКОРКЕ.

Эгерская машина по окорке сделала большие шаги вперед в разрешении вопроса механизации окорки — наиболее трудно механизруемой работы при лесозаготовках. Автор на научной основе разработал оптимальную технологию и организацию работы с этой машиной.

Kuthy T.: TECHNISCHE LEISTUNGSPRÜFUNG DER ENTRINDUNGSMASCHINE EGER.

Die Entrindungsmaschine Eger bedeutet einen grossen Fortschritt zur Lösung der Mechanisierung der Entrindung, der am schwersten mechanisierbaren Einschlagsarbeit. Verf. erarbeitete auf wissenschaftlicher Grundlage die optimale Technologie und Arbeitsorganisation des Maschineneinsatzes. Die dabei möglichen zweierlei Anordnungen sind auf den Abbildungen ersichtlich. Die Tabelle enthält die Entrindungsleistung bei Erlenknüppel- und Scheitholz verschiedener Stärke.

A gyorsanövő fenyők termesztése

DR. SZÓNYI LÁSZLÓ

Magyarország erdőgazdasági tájainak erdőfelújítási, erdőtelepítési irányelvei és eljárásai általános irányelveket tárgyaló kötete 73. oldalán olvashatjuk, hogy a következő 20—35 éves időszakra „a potenciális termőhely kihasználásra való tervezés és a minőségi anyag megtermelésére való törekvés mellett a következőkben foglalhatjuk össze a magyar erdőgazdálkodás fafajpolitikai és termelési célkitűzéseit:

1. A hagyományos és az eddig jól bevált erdőművelési módszerek alkalmazása mellett az egyes termőhelyek őshonos fafajainak felhasználása az erdőfelújításokban és erdőtelepítésekben — főként a hegy- és a dombvidékeken;

2. A gyorsanövő fafajok kiterjedtebb alkalmazása mindazokon a — főleg síkvidéki — termőhelyeken, ahol ezek ültetvényyszerű termesztése az őshonos fafajoknál előreláthatóan nagyobb fatömeget ad, megfelelő minőségben.”

Az irányelvekhez a gyorsanövő fenyők termesztésével kapcsolatban a következő gondolatokat vetem fel.

A termőhelyi adottságok, a gazdálkodás biztonsága, táji kultúrája, szokásrendszerének jól felfogott ápolása megkövetelik a nagy értékű őshonos fafajaink fokozott védelmét, művelését, elvesztett területi arányainak helyreállítását. Tár-